

Suomen Kouluhistoriallisen Seuran toimintakertomus vuodelta 1993

Vuosi 1993 oli Suomen Kouluhistoriallisen Seuran 58. toimintavuosi. Seuran vuosikokous pidettiin Helsingin yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan tiloissa maaliskuun 24. päivänä 1993.

Johtokunnan erovuoroisista jäsenistä valittiin kolmivuotiskaudeksi 1993-95 dosentti Jouko Kauranne, apulaisprofessori Paavo Tarvainen ja filosofian maisteri Sven Gladh uudelleen. Johtokunnassa jatkavat edellisessä vuosikokouksessa valitut apulaisprofessori Martti T. Kuikka, dosentti Antti Lappalainen ja ylitarkastaja Erkki Merimaa. Erovuorossa ovat filosofian tohtori Aaro Harju, apulaisprofessori Hannele Rikkinen ja rehtori Elias Turunen.

Seuran esimieheksi valittiin apulaisprofessori Martti T. Kuikka ja varaesimieheksi dosentti Jouko Kauranne. Sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi valittiin filosofian maisteri Sven Gladh sekä tilien tarkastajiksi opetusneuvos Reijo Paronen ja koulutoimenjohtaja Erkki Äärynen. Varatilintarkastajaksi valittiin rehtori Timo Haapala.

Seuran jäsenmaksuksi vuodelle 1993 määrättiin 100 markkaa.

Kuukausikokoukset

Ensimmäisessä kuukausikokouksessa kasvatustieteen tohtori Saara Hakaste luennoi väitöskirjansa teemasta yhteiskasvatuksen kehityksestä 1800-luvun Suomessa. Tutkimus valaisee erityisesti yhteiskoulujen kehitystä ja kansainvälisiä yhteyksiä Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä. Toinen kuukausikokous helmikuussa keskittyi historiantutkimuksen yhden keskeisen elementin eli tiedottamisen ja lähdeaineiston problematiikkaan. Seuran jäsenet tutustuivat Suomen urheilukirjastoon, sen tietopalveluun ja tutkimusaineistoihin. Ylitarkastaja Leena Jääskeläinen esitelmöi Anni Collanista, tyttöjen liikunnan monivuotisesta ylitarkastajasta.

Seuran vuosikokous pidettiin maaliskuussa, jolloin kasvatustieteen tohtori Sirkka Ahonen esitelmöi historian didaktiikasta: Historian opetus ennen, tänään ja huomenna. Historianopetus on tutkimuksen mukaan kulkenut koululaitoksen keskeisenä elementtinä ja painottunut kuluvalle vuosisadalle kansallisvaltioiden roolista kohti kansainvälistyvää maailmaa, sen historiaa niin sotien kuin yhteiskuntarakenteiden muuttumisen myötä. Huhtikuun kuukausikokouksessa Budapestin yliopistossa toimiva apulaisprofessori Eva Szabolcs luennoi kasvatuksen historian opetuksesta eri yliopistoissa ja valotti tutkimuksen nykyisiä painoalueita. Apulaisprofessori Szabolcs on keskittynyt varhaiskasvatuksen historian tutkimukseen ja on mukana juuri tämän alan kansainvälisessä ISCHE:n tutkijaryhmässä, joka syntyi v. 1982 ja toimii aktiivisesti edelleen. Aiheesta syntyi vilkas keskustelu, joka kosketteli myös yliopistojen uutta roolia unkarilaisessa yhteiskunnassa. Syyskauden toiminta alkoi lokakuun 6. päivänä, jolloin kasvatustieteen tohtori Paavo Tarvainen analysoi tämän vuosisadan alun poliittisten puolueiden toimintaa nimenomaan aikuiskoulutuksen näkökulmasta. Puolueiden toiminta perustui osin vapaaehtoiseen aktiivisuuteen, johon tarvittiin innokkaita kannattajia. Heidän kouluttamiseksi pyrittiin järjestämään erilaisia kursseja, kokouksia ja tilaisuuksia. Tätä koulutuksen aluetta ei aikuiskoulutuksen näkökulmasta ole kovin laajasti tutkittu, siksi KT Tarvaisen esitelmä toi esille mielenkiintoisia tutkimus- ja keskustelunaiheita. Marraskuussa seura vieraili Koulun kerhokeskuksessa toiminnanjohtaja Vuokko Valkamon kutsusta. Toiminnanjohtaja valotti niin kerhokeskuksen historiaa, nykypäivää kuin tulevaisuuden visioita. Kouluhistorian kannalta löytyi yhteisiä alueita moniakini: esimerkiksi kerhotoiminnan kehitys eri puolilla Suomea, painopistealueet, koulutus jne. Joulukuun kuukausikokous oli perinteisesti seuran vuosikirjan julkaisu-tilaisuus. Kokouksessa dosentti Antti Lappalainen, professori Taimo Iisalo, kasvatustieteen tohtori Saara Hakaste ja apulaisprofessori Martti T. Kuikka kertoivat artikkeleidensa lähteistä ja näkökulmista.

Kuukausikokoukset ovat merkinneet seuran toiminnassa avoimia keskustelutilaisuuksia keskeisistä ajankohtaisista aiheista. Ne kokosivat n. 10-15 seuran jäsentä (aktiivista) kuhunkin tilaisuuteen ja ovat osa seuran jatkuvaa kehittämistä.

Yhteistyö

Seura on edelleen Tieteellisten seurojen valtuuskunnan jäsen ja osallistui valtuuskunnan vuosikokoukseen. Seura on pitänyt yhteyttä kansainväliseen toimintaan. Apulaisprofessori Szabolcs oli luennoimassa Unkarin kehityksestä. Esimiehen luona vieraili virolaisia kolleegoja. KT Saara Hakaste osallistui ISCHE:n kongressiin Lissabonissa 1993.

Julkaisutoiminta

Seura julkaisi 31. kerran vuosikirjansa *Koulu ja menneisyys*. Se kuvastaa kouluhistorian tutkimuksen erilaisia aihepiirejä ja intressitahoja. Huolimatta tiukasta taloudellisesta tilanteesta seura julkaisi vuosikirjansa kokonaan itse. Tämä on vaatinut seuralta erityisiä ponnistuksia, koska ulkopuolisia rahoittajia ei seuralla ole.

Suomen Kouluhistoriallinen Seura on taloudellisesta tilanteesta huolimatta pystynyt toimimaan aikaisempien vuosien tapaan. Säännölliset kuukausikokoukset ovat koonneet aktiivista jäsenkuntaa. Alan yhteyksiä on ylläpidetty ulkomaisiin laitoksiin ja yhteisöihin. Seuran vuosikirja *Koulu ja menneisyys* saatiin jälleen julkaistuksi. Kasvatuksen historian tutkimus on pysynyt vilkkaana, mikä on heijastunut myös seuran toimintaan. Vuoden 1993 toimintaa voidaan pitää ansiokkaana, varsinkin kun otetaan huomioon seuran jäsenmäärän koko, 50 jäsentä.

Helsinki 23.3.1994

Martti T. Kuikka
Esimies

Sven Gladh
Sihteeri